

Jaarverslag 1995

Bestuur

Vlak voor het einde van het jaar, op zaterdag 30 december 1995, verloor de Vereniging haar eminente bestuurslid J.C.H. de Groot, die meer dan een kwart eeuw lang, onder andere als secretaris, bibliograaf en publicist, zijn stempel op de Overijsselse geschiedbeoefening heeft gedrukt. In de algemene ledenvergadering van 20 november traden de bestuursleden mr. G.B.P.H. ten Kate, W.H. Kuiper en drs. P.W.J. den Otter af en werden jhr. A.J. Gevers en mr. E.W. Roessingh in het bestuur gekozen. Op 1 januari 1996 bestond het bestuur derhalve uit drs. F.C. Berkenvelder (voorzitter), drs. F.D. Zeiler (secretaris), jhr. A.J. Gevers (penningmeester), mevrouw drs. M.H. Breitbarth-van der Stok, prof. dr. A.J. Jelsma, mevrouw drs. E.M. Kalsbeek-baronesse Schimmelpenninck van der Oye, jhr. drs. J. van Lidth de Jeude, mr. E.W. Roessingh en mevrouw mr. dr. F.A.J. van der Ven.

De redactiecommissie van de *Overijsselse Historische Bijdragen* bestond op diezelfde datum uit dr. M.A.M. Franken (waarnemend voorzitter), A.J. Mensema (secretaris), mr. E.D. Eijken, mevrouw M. Mengelberg-van Haeren, mevrouw drs. E.T. Suir en drs. A.L.A. Wevers.

Mevrouw drs. B. Rademaker-Helfferich te Deventer trad in de algemene ledenvergadering af als bibliothecaresse in verband met de overdracht van het bibliotheccaraat aan de Stads- of Athenaeumbibliotheek. Dit laatste kreeg op 20 december zijn officieel beslag.

Het bestuur vergaderde op 18 januari, 29 maart, 30 augustus, 1 november en 20 december 1995. Die laatste vergadering vond in verband met de activiteiten met betrekking tot de boekerij plaats in de Stads- of Athenaeumbibliotheek te Deventer, de overige in het Gemeentearchief te Zwolle.

Financiën

De rekening over 1994 kon worden afgesloten met een batig saldo van ruim f 9000. De inkomsten uit contributies en donaties waren juist voldoende om de kosten van de bundel te dekken (f 22.000), zodat de provinciale subsidie en de inkomsten uit boekverkoop konden worden aangewend voor de algemene verenigingskosten. De overblijvende middelen konden aan de reserve worden toegevoegd.

Het beeld over 1995 zal naar het zich laat aanzien weinig van dat over 1994 verschillen.

Leden

Ter kennis van het bestuur kwam in 1995 het overlijden van de heren W.F. Anderson te Losser, mr. C.A. baron Bentinck te 's-Gravenhage, L. ten Cate Hoedemaker te Twello, G.J. van Dorth te Almelo, H.P.M. Egberink te Oldenzaal, J.C.H. de Groot te Zwolle, mr. W. de Haan te Dalfsen, J.G.C. Reijers te Zutphen, W.H.J. Tjeenk Willink te Wezep en W. Surink te Wiesel. Niet in alle gevallen wordt het bestuur overigens rechtstreeks op de hoogte gesteld, hetgeen kan leiden tot pijnlijke vergissingen. Zeer tot onze spijt is de heer H. Rouwenhorst te 's-Gravenhage bij het opstellen van het vorige jaarverslag daarvan het slachtoffer geworden.

Liefst zevenenveertig leden, huisgenoot-leden inbegrepen, beëindigden hun lidmaatschap. Aan dit ledenverlies liggen niet alleen opzeggingen, maar ook administratieve complicaties ten grondslag, zoals niet-betaling en het niet doorgeven van verhuizingen.

Tegenover deze teruggang in ledental met meer dan 10% stond in het verslagjaar ook een kleine aanwas. Als lid meldden zich aan dr. J.K. Abbes en H. Heukels te Lelystad, mevrouw G. Bartels-Martens te Nieuwleusen, R.F. Berends te Deventer, mevrouw drs. N. Herweijer te Deventer, R.J.D. Kapelle te Almelo, jhr. drs. J. van Lidth de Jeude te Deventer, dr. E.P. Maten te Enschede, P.H.J. Nij Bijvank te Hardenberg, mr. E.W. Roessingh te Delden, R. Salet te Zwolle, mr. W.A. van der Ven te Zwolle en drs. R.G. Welten te Zwolle.

De gestage teruggang van het ledenaantal was voor het bestuur reden tot het instellen van een kleine commissie, die tot taak kreeg aanbevelingen te doen inzake ledenwerving en ledenactiviteiten. In het volgende jaarverslag zal daarover meer kunnen worden gemeld.

Beeld van de algemene ledenvergadering in de Grote Sociëteit te Zwolle op 20 november 1995. Foto: F.D. Zeiler.

*De symbolische start van de restauratie van de boekerij der Vereniging op 20 december 1995 in de Stads- of Athenaeumbibliotheek door wethouder R. Bos van Deventer, onder het toezien van voorzitter F.C. Berkenvelder.
Foto: F.D. Zeiler.*

Excursie

De zomerexcursie werd gehouden op zaterdag 3 juni 1995 en stond in het teken van het zeshonderjarig bestaan van het Kapittel van Windesheim. Ongeveer vijftig leden en introducés bezochten allereerst het vermaarde dorp vlak ten zuiden van Zwolle, waar bestuurslid W.H. Kuiper op de zolder van het kerkje een boeiende inleiding hield over de achtergronden van de Devotio Moderna en secretaris F.D. Zeiler vervolgens 'in het veld' de discussie samenvatte over de locatie van het klooster. Aan de andere zijde van Zwolle, op de Agnietenberg, gaf bestuurslid J.C.H. de Groot zijn grondig onderbouwde visie op de bouwgeschiedenis van het eveneens verdwenen klooster van Thomas a Kempis daar ter plaatse. Niemand kon vermoeden, dat het De Groot's laatste optreden voor de Vereniging zou zijn. In de Nieuwe Michaëlskerk werd onder meer de 17de-eeuwse schrijn van de wereldberoemde Zwolse Devoot bewonderd.

Na de lunch in restaurant 'De Sassenpoort' volgde een rondleiding door de binnenstad van Zwolle, waar de herinneringen aan de Overijsselse geestelijke beweging van wereldfaam welhaast nog tastbaarder aanwezig zijn dan daarbuiten. De excursie eindigde in het Provinciaal Overijssels Museum, waar de conservator, mevrouw E.A. van Dijk, deskundige uitleg gaf bij de tentoonstelling 'Middeleeuwse boekproductie in Zwolle'. Onder de geëxposeerde handschriften waren er ook enkele uit het bezit van de Vereniging.

Algemene ledenvergadering

De wintervergadering vond plaats op zaterdag 18 november 1995 in de Groote Sociëteit te Zwolle. Ongeveer 35 leden gaven acte de présence. Na het huishoudelijk gedeelte, waarin de financiële stukken ter tafel kwamen en de bovenvermelde bestuurswisselingen plaatsvonden, volgden de lezingen. Deze vormden ditmaal een thema, en wel de staatkundige en culturele veranderingen voor, tijdens en na de Bataafse Revolutie van 1795. J.C. Streng gaf een algemene inleiding op de politieke ontwikkelingen, waarbij hij de verschillen tussen de patriotten van 1787 en 1795 benadrukte. Na de lunchpauze schetste de musicologe N. Klinkeberg een klinkend beeld van het muziekleven in deze tijd aan de hand van het in 1793 opgerichte Deventer muziekgezelschap 'Unis par les sons de la musique'. Tenslotte vatte J. Brouwer zijn recente proefschrift over leesgewoonten in Zwolle omstreeks 1800 nog eens helder en genuanceerd samen, waarbij duidelijk werd dat deze revolutionaire jaren in velerlei opzicht toch gekenmerkt werden door geleidelijkheid.

Museale collectie

In het verslagjaar kwam onder meer een overzicht gereed van de schilderijen in het museum, die tot het bezit van de Vereeniging behoren. Dit bestand is in geautomatiseerde vorm beschikbaar.

In verband met de statusverandering van provinciaal naar stedelijk werd aan het bestuur verzocht, tot schenking te willen overgaan van een aantal stukken die sinds 1978 in bruikleen zijn afgestaan aan het Natuurmuseum West-Overijssel. Om geen precedent te scheppen, heeft het bestuur gemeend dit verzoek niet te moeten inwilligen.

Bibliotheek

Een belangrijke datum in de geschiedenis van de Vereeniging was vrijdag 20 december 1995. Die dag werd niet alleen het bibliothecaraat over het boekenbezit officieel overgedragen aan de Stads- of Athenaeumbibliotheek, maar werd tevens een symbolisch begin gemaakt met de restauratie van de collectie. Daarvoor werd een belangrijke bijdrage, groot f 12.500, van het Anjerfonds verkregen. Een subsidie-aanvraag bij de Mondriaan Stichting en de provincie Overijssel was aan het eind van het verslagjaar nog hangende.

Archief en handschriftenverzameling

P.W.J. den Otter stelde voor het bestuur een nota op over de ordening en beschrijving van het verenigingsarchief, dat ten Rijksarchieven berust, en van de resterende collectie handschriften, die niet in de inventaris van E.D. Eijken (1967) konden worden meegenomen. In 1996 komen er middelen vrij om een en ander ook te realiseren.

Publicaties en samenwerking

Het 110de stuk van de *Overijsselse Historische Bijdragen* kon nog juist vóór Kerstmis aan de leden worden toegestuurd. De bundel bevatte als vanouds een keur van artikelen over thema's uit een groot aantal perioden van de Overijsselse geschiedenis.

Het manuscript van de bibliografie 1935-1950 kon door J.C.H. de Groot nog grotendeels worden gereedgemaakt. In 1996 zal de publicatie ervan verder worden voorbereid.

De besprekingen met verwante instellingen en organisaties over uitgifte van een gezamenlijk mededelingenblad en opzet van een gezamenlijke publicatiereeks werden voortgezet, maar leverden in het verslagjaar nog geen concrete resultaten op.

Tweemaal werd de Vereeniging een kans geboden zich te presenteren: tijdens de landelijke Archievendag op 22 april 1995 in het Gemeentearchief te Zwolle en tijdens de Anjerfondsmanifestatie 'Overijssels Podium' op 17 juni 1995 in het stadhuis te Deventer. In het laatste geval was in samenwerking met de Stads- of Athenaeumbibliotheek een kleine tentoonstelling ingericht uit de boekerij van de VORG.